

IVAN ZRIMŠEK JE V ŽENEVI PREJEL MEDALJO ZA INOVACIJO, BREASTSCAN, KI ZGODAJ ODKRIVA BOLEZNI DOJK, A NAŠE ZDRAVSTVO SE ŠE VEDNO LE ZMRDUJE

Robin Hood v službi žena

Ženeva, april 2005, mednarodni sejem inovacij. Slovenec in Rus prejmeta najvišje priznanje za najboljšo inovacijo na področju medicine med 180 prijavljenimi deli ter zlato medaljo za dosežke med vsemi 1040 prijavljenimi novostmi.

Čeprav je videti, da se zgodba tu šele začne, segajo njene korenine globoko v preteklost. Pisati jo je začel Ivan Zrimšek, diplomirani inženir strojništva, ki se je leta 1990 odločil zaključiti svojo pestro profesionalno kariero in odpreti lastno podjetje Mo-Gy. V Slovenijo je pripeljal naprave, ki omogočajo pasivno vadbo in začel uvajati motorizirano gimnastiko, ki je namenjena rehabilitaciji po poškodbah, hujšanju, blagodejno pa deluje tudi pri težavah s hrbtenico. V slovenskem prostoru se je utrdila pod imenom Slender you.

Na robu. Začelo se je dobro, potem pa se je zgodila 10-dnevna vojna za Slovenijo, ki je prinesla polletno obdobje apatije ter Zrimška potisnila na rob obstoja. Stisnil

je zobe in s pomočjo družine odplačal zajeten kredit, ki ga je neusmiljeno vlekel v prepad. Obenem se je tudi v Sloveniji začelo stanje normalizirati in posel je spet stekel. Sam pravi, da iz te zgodbe izhaja osnovno pravilo prave podjetnosti: verjeti, zdržati.

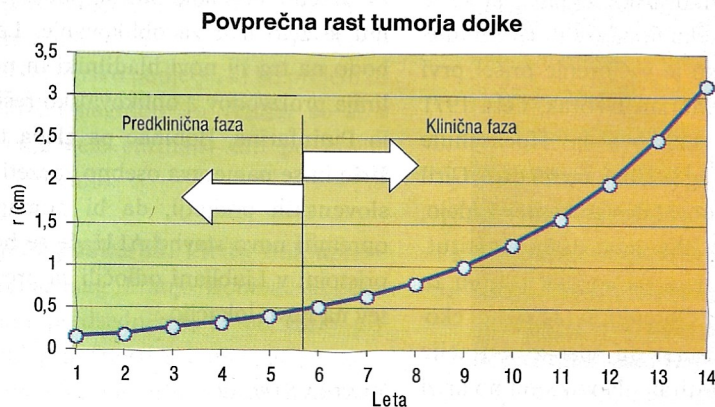
Nato je iz Rusije k nam pripeljal prve zdravnike za manualno medicino, takrat v Sloveniji še povsem neznano metodo zdravljenja hrbtenice. Ko ti gre najbolje, je trdno prepričan Zrimšek, je potrebno razmišljati o tem, kaj boš delal jutri, saj nobena zgodba ne traja večno.

Zrimšek je obiskal ministrstvo za zdravje in od tam odšel s popotnico, ki jo je potreboval: ministrstvo njegovega početja ne more podpreti, nasprotovalo mu pa tudi ne bo, če bodo novo metodo pri nas izvajali zdravniki. In njegovi ruski specialisti za manualno medicino so to bili. Zrimšek je tako vstopil na področje t.i. alternativne medicine, tistega najbolj mejnega področja zdravljenja in lajšanja človeških tegob, kamor v isti koš vse preradi uvrstimo vse, od prerokovanja do homeopatije.

Danes je manualna medicina uradni predmet na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani, na primeru Mo-Gy, ki je v Sloveniji vrezal prvi zor za preboj manualne medicine, pa študente Gea Collega učijo, kako zacveti konkurenca iz brstov tistega, ki orje ledino.

Osebna zgodba. Kdo je Ivan Zrimšek, lastnik in direktor podjetja Mo-Gy? Raziskovalni in iznajdljivi duh ga spremlja že celo življenje. Dokler je služboval je načrtno menjal branže in poklice. Preizkusil se je v komerciali, bil je tehnični direktor in generalni. Na vsakem delovnem mestu je za seboj pustil pečat. Nenehno je namreč inoviral. Bodisi izdelke, bodisi procese ali prodajne kanale. Vedno je znal spreminjati stvari na bolje. Osebna zgodba ga je pripeljala do globlje soočenja z vprašanjem človeškega zdravja in njegovim kontrapolom - boleznijo. To je bila prelomnica, ki je Ivana Zrimška, strojnika, prelevila v sodobnika Robin Hooda, ki po svetu išče znanje in ga vrača ljudem v službo našega zdravja.

Razvoj BreastScana, naprave za zgodnje odkrivanje boleznij dojke, se je začel - tako kot se velikokrat zgodi v svetu inovacij - po naključju. Zrimšek je na letališču, kamor se je odpeljal po novega ruskega specialista za manualno medicino, prijazno ponudil prevoz tudi njegovemu sopotniku, doktorju fizike Sergeju Vesninu, direktorju ruskega inštituta za mikrovalovno tehniko RES. Beseda je dala besedo in Zrimšek je kmalu obiskal dr. Vesnina v Rusiji, kjer je padla odločitev, da tehnologijo inštituta RES uporabijo v medicinske namene.

Metoda za zgodnje ugotavljanje boleznij dojke je najbolj učinkovita v predklinični fazi nastanka tumorja, ko le ta še ni otipljiv in ga tudi mamografija še ne zazna.

Zamisel, da bi obolela tkiva diagnosticirali z merjenjem spremembe temperature v njem, je stara vsaj 40 let. Ideja je, tako kot vsaka genialna zamisel, preprosta, izvedba pa vse prej kot to. Razviti je bilo potrebno napravo s tako občutljivo anteno (mikrovalovni sprejemnik), ki bi bila v globini tkiva sposobna zaznati tako majhne spremembe energije, kot je 10 na minus 12 J. Prav toliko energije se namreč sprosti na mestu, kjer se telo začne z lastnimi obrambnimi taktikami boriti proti nastajajočemu obolenju.

RES je tehnologijo, potrebno za izdelavo take naprave, imel. Zrimšek je investiral v njen razvoj, RES pa je v ta namen odprl poseben oddelek. Leta 1997 je nastal prvi prototip naprave, ki je z več kot 90-odstotno natančnostjo lahko potrdila, da so pregledane dojke zdrave. Revolucionarna novost pri tem je, da z BreastScan metodo lahko ugotovimo bolezensko stanje še preden se pojavijo vidne strukturne spremembe tkiva. Zazna lahko tumorje, ki so manjši od centimetra in jih uradna medicina z mamografijo ne diagnosticira. Pomembno pri tem je, da je možnost preživetja pri odkritju tumorjev, manjših od 1 cm, kar 95-odstotna, kar bi pravzaprav

»MORALNA PODPORA«

Primarij, doktor Janez Kuhelj, je starosta slovenskih radiologov in onkologov. Kljub upokojitvi je še naprej aktiven in na sledi metodi, ki jo bo čas in dovolj velik vzorec morda potrdil tudi kot preventivno metodo zdravljenja boleznij dojke. Pri svojem delu sodeluje z ing. Zrimškom, saj z BreastScanom lahko spremlja dogajanje v dojki po njegovih terapijah. Žene ga veselje do dela in predvsem zavest, da lahko s svojim znanjem in delom pomaga številnim ženskam doma in po svetu. Strokovno javnost obvešča o izsledkih svojih raziskav, vendar pravi, da razen moralne podpore kolegov, večjega zanimanja stroke ni zaznal. Za svoje delo na primer ni mogel pridobiti koncesije ZZZS, ker metoda še ni potrjena. V primerjavi s trudom ing. Zrimška je morda nekoliko na boljšem, saj prihaja iz stroke, po izobrazbi je zdravnik, specialist, poleg tega razvija metodo, ki kombinira uporabo že znanih in potrjenih metod. Sam pravi, da je vsako metodo, ki lahko da rezultate pri zgodnjem diagnosticiranju bolezenskih stanj dojke, kot sta BreastScan in njegova lastna metodologija, vredno raziskati.

pomenilo, da raka dojke ne bi bilo več potrebno uvrščati med najnevarnejše in najpogostejše ženske bolezni.

Zrimšek izrecno poudarja, da metoda BreastScan ne odkriva raka, pač pa pokaže na prisotnost bolezenskega stanja dojke, ki se lahko razvije v različne bolezni dojke, ne nujno zgolj v rakasto. Metoda bi bila lahko odlična presejalna metoda za zgodnje odkrivanje bolezenskih spre-

memb dojke in izvrstna dopolnitev mamografiji, ki daje boljše rezultate v klinični fazi obolenja, torej takrat, ko je tumor že dobro razvit.

Ivan Zrimšek trdno verjame, da lahko njegova inovacija naznanja prelomne spremembe v odkrivanju in zdravljenju boleznij dojke, zato v ta projekt vlaga večino svojega časa in denarja. Srčno si želi, da bi pri razvoju in uporabi tega sistema sodelovala tudi slovenska strokovna javnost, ki pa je bila do njegovega projekta do sedaj raje zadržana.

Pot v Ženevo je bila zato predvsem iskanje potrditve, da je na pravi poti. BreastScan je v Rusiji namreč že pridobil ustrezne ateste, prav v teh dneh bodo znani tudi rezultati FDA atesta v severni Ameriki in Kanadi. A to Ivanu Zrimšku ne zadošča. S svojo inovacijo želi pomagati vsem ženskam, zato ga boli neodzivnost slovenskega zdravstva. A odgovor ponudi sam: hitrost ni vedno prednost. Umetnost je oceniti, kdaj je pravi trenutek za pravo stvar. Najpomembnejše je, da verjameš v to, kar počneš. »Sam ne popuščam, a znam tudi počakati, če je treba.«

POLONA PIBERNIK

FOTO: MARKO JAMNIK

Pričakuje rezultate atesta iz Severne Amerike: **Ivan Zrimšek**